

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री गोपाल पराजुली
माननीय न्यायाधीश श्री ओम प्रकाश मिश्र
साधक फैसला

०७०-RC-००६३

महेन्द्र घर्तीको जाहेरीले नेपाल सरकार -----१ वादी

विरुद्ध

रोल्पा जिल्ला, ओत गा.वि.स.वडा नं.६ घर भई हाल कारागार कार्यालय
सल्यानमा थुनामा रहेको फक्त बहादुर घर्ती-----१ प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

मुद्दा:- कर्तव्य ज्यान ।

शुरु फैसला गर्ने : मा.जि.न्या. श्री राजेन्द्र अधिकारी

सल्यान जिल्ला अदालत

पुनरावेदन तथा फैसला गर्ने : मा.न्या. श्री शेषराज सिवाकोटी

मा.न्या.श्री मिहिर कुमार ठाकुर

पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङ्ग

पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङ्गको मिति २०७०।१।२३ को फैसलाउपर न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १०(२) बमोजिम साधक जाहेरीको लागि यस अदालतमा दायर भएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य र निर्णय यस प्रकार छ :-

सल्यान जिल्ला, धनबाङ्ग गा.वि.स.वडा नं.७ कपुरकोटस्थित पूर्वमा तुलसीराम शर्माको बारी, पश्चिममा पलवीर नेपालीको घर, उत्तरमा कपुरकोटदेखि जुंगार जानेसम्मको कच्ची मोटर बाटो, दक्षिणमा मृतक भिउसरा घर्तीको आफ्नै घर यति ४ किल्लाभित्र रहेको पक्की जस्ताले छाएको मृतकको आफ्नै घरको माथिल्लो तलाको उत्तर कोठाभित्र पसी हेर्दा

कोठामा खटिया रहेको सोही खटिया माथि मृतकको लास कोल्टे सुतेको अवस्थामा भएको, घाँटीमा निलडाम, छातीमा निलडाम भएको र बायाँ कान निलो सुन्लिएको अवस्थामा भएको देखिएको भन्ने समेत व्यहोराको घटनास्थल लाश जाँच प्रकृति मुचुल्का ।

मिति २०६८।८।२ गतेको राति १० बजेको समयमा रोल्पा जिल्ला, ओत गा.वि.स.वडा नं.६ घर भई हाल सल्यान जिल्ला, धनबाङ्ग गा.वि.स.वडा नं.७ कपुरकोट बस्ने वर्ष ४३ को फक्तबहादुर घर्तीले ऐ.ऐ.बस्ने आफ्नै श्रीमती वर्ष ४२ की भिउसरा घर्तीलाई घाँटी थिची कर्तव्य गरी मारेकोले निज फक्तबहादुर घर्तीलाई पक्राउ गरी कानूनबमोजिम गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको मृतकको छोरा महेन्द्र घर्तीको जाहेरी दरखास्त ।

निज मृतक भिउसरा घर्तीको घाँटी थिची मृत्यु भएको भन्ने समेत व्यहोराको शव परीक्षण प्रतिवेदन ।

मिति २०६८।८।२ गते बिहान मैले निज मृतक श्रीमती भिउसरा घर्तीसँग पैसा मागिरहेको थिएँ तर निज श्रीमतीले मेरो रक्सी खाने बानी भएका कारण पैसा सिध्याउने भनेर पैसा दिन्न भनी दिउँसो जंगलमा दाउरा काट्न गइन । पटक-पटक माग्दा पनि पैसा नदिएकोले मलाई असाध्यै रिस उठेर आयो तैपनि दिनभर म आफ्नो काममा व्यस्त रहें, बेलुका निज श्रीमतीले जंगलबाट दाउरा लिएर आईन । म पनि रिसले बजार गई अलिकति रक्सी खाएर आई आफ्नो कोठामा सुतें र निज श्रीमती पनि साँझको खाना खाई सकेपछि मेरो कोठामा आई आफ्नो खाटमा गई सुतिन । मैले फेरी निज श्रीमतीसँग पैसा माग्न थालें तर निज श्रीमतीले मसँग केही नबोली आफ्नै खाटमा सुती रहेकी थिइन । राति अबेरसम्म पटक-पटक पैसा माग्दा पनि पैसा दिने चाल नगरेपछि मलाई असाध्यै रिस उठेर आयो र पुनः मैले पैसा दिने भए दे नत्र कि आज तँ मर्छेस् कि आज म मर्छु भनी मैले भने पश्चात् पनि निज श्रीमतीले पैसा दिने चासो नगरेपछि रक्सी खाएको सुरुमा मलाई रिस उठेर आयो । मैले रिस लाई थाम्न नसकी श्रीमतीको खाटमा गई निजको घाँटी च्याप्प थिची दिएँ । केही बेरमै निज श्रीमती बोल्न पनि छाडिन र जता पल्टायो उतै पल्टेपछि निज श्रीमती मरी भन्ने कुरा थाहा पाई म आफ्नो खाटमा आई सुतें । बिहान सबेरै उठी छोराछोरीलाई उठाई तिम्रो आमा मरेकी छे के भएर मरी हेर भनी जानकारी गराएको हुँ ।

सो घटना मैले जानी-जानी गरेको हुँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्ष गरिदिएको साबिती बयान ।

यसमा हामीहरुको सत्य तथ्य साँचो व्यहोरा यो छ कि मिति २०६८।८।२ गतेको राति १० बजेको समयमा वारदात हुँदाको अवस्थामा हामीहरु आ-आफ्नो घरमा सुतेका थियौं । ऐ.३ गतेको बिहान जाहेरवाला महेन्द्र घर्ती हामीहरुको घरमा आई मेरो आमा भिउसरा घर्तीको कोठामा मृत्यु भएको छ भन्दा हामीहरु समेत मृतकको घरमा आई निज मृतकलाई हेर्दा निजको घाँटीमा निलो रातो डाम हुनुको साथै शरीरमा पनि निलो रातो डाम थियो । निज मृतक कोल्टे परेको अवस्थामा देखेको हुँ । प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले राति सुतेको अवस्थामा एकलै पारी घाँटी थिची मृतकलाई मारेकोमा पूर्ण विश्वास लाग्छ । उक्त वारदातमा अरु कोही कसैको संलग्नता छैन । प्रतिवादीले यसभन्दा पहिला पनि पटक-पटक मादक पदार्थ सेवन गरी घरमा आई मृतकलाई कुटपीट गर्ने शारीरिक यातना दिने गर्दथे । प्रतिवादी खराब आचरणका व्यक्ति हुन् भन्ने समेत व्यहोराको भुपबहादुर यरी, पलवीर नेपाली, कमल घर्ती मगर, भक्तबहादुर घर्ती, धना घर्ती समेतले गरी दिएको घटना विवरण कागज ।

प्रस्तुत मुद्दामा जाहेरी दरखास्त, घटनास्थल लाश प्रकृति मुचुल्का, मृतकको शव परीक्षण प्रतिवेदन, प्रतिवादीले अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्ष गरेको साबिती बयान, मौकामा बुझिएका व्यक्ति भुपबहादुर यरीसमेतले गरी दिएको घटना विवरण कागजसमेतका आधार प्रमाणहरुबाट निज प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १ नं. विपरितको कसूर अपराध गरेको पुष्टि हुन आएकोले ऐ.को दफा १३(३) नं.बमोजिम सर्वश्वसहित जन्मकैद गरी पाउँ भन्ने अभियोग माग दावी ।

मैले मेरी आफ्नै श्रीमती मृतक भिउसरालाई कर्तव्य गरी मारेको होइन । मेरो छोरा महेन्द्र घर्तीले प्रहरीमा जाहेरी दरखास्त दिई म पक्राउ परेको हुँ । निज मृतक भिउसराले औषधि खाएको हुनुपर्छ । मिति २०६८।८।२ गते बिहान ४:१५ बजेको समयमा पेट ढाडिएर मरेको अवस्थामा देखेको हुँ । सो घटना देखेपछि मैले नै आफन्त मान्छेहरुलाई मेरो घरमा यस्तो घटना घट्यो । प्रहरी चौकी कपुरकोटमा गएर खबर गरी दिनु पर्‍यो भनी प्रहरीलाई घटना सम्बन्धमा सूचना गर्न लगाउने म नै हुँ । यसकारण मैले कर्तव्य नगरेकाले अभियोग

माग दावीबमोजिम सजाय पाउनु पर्ने होइन भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले शुरु जिल्ला अदालतमा गरेको बयान ।

तत्काल प्राप्त प्रमाणबाट प्रतिवादी कसूरदार देखिएकोले अ.बं.११८ को देहाय (२) बमोजिम प्रतिवादीलाई थुनामा राखी मुद्दाको पुर्पक्ष गर्नु भन्ने शुरु अदालतको मिति २०६८।८।२६ को आदेश ।

प्रतिवादीको नामको अंश रोक्का भई मिसिल सामेल रहेको ।

लाशलाई भिसेरा जाँचका लागि पठाइएकोमा प्राप्त भएको भिसेरा रिपोर्ट मिसिल सामेल रहेको ।

वारदात मिति २०६८।८।२ गते रातको अं.१० बजेको समयतिर प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले मेरी आमा भिउसरा घर्तीलाई पक्कै कर्तव्य गरी मारेको हुन पर्दछ । उक्त दिनमा धनबाङ्ग गा.वि.स.अन्तर्गतको टेकनडाँडा भन्ने ठाउँमा विवाह भएकाले विवाहको नाच हेरेर म रातिको अं.११ बजेको समयतिर घरमा आई सुतेको हुँ । प्रतिवादी बुबा फक्तबहादुर घर्तीले अगाडिको दिनमा घरमा सधैं काट्ने मार्ने गर्छु भन्ने गर्नु हुन्थ्यो साथै खाँदा खाँदैको भातसमेत फाली दिने कारणले बाबु फक्तबहादुर घर्तीले आफ्नो श्रीमती तथा मेरो आमा भिउसरा घर्तीलाई कर्तव्य गरी हत्या गरेका हुन् । आमाको घाँटी थिची पेटमा लातले हानेर कर्तव्य गरी मारेका हुन । निजलाई अभियोग माग दावी बमोजिम सजाय हुनुपर्दछ भन्ने समेत व्यहोराको जाहेरवाला महेन्द्र घर्तीले शुरु अदालतमा गरेको बकपत्र ।

प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले आफ्नी श्रीमती भिउसरा घर्तीलाई मिति २०६८।८।२ गते कुन समयमा कर्तव्य गरी मारेका हुन मलाई थाहा भएन । एउटै कोठामा बाबु आमा सुतेको समयमा अन्य व्यक्ति आई मार्ने कुरा भएन । मिति २०६८।८।३ गते बिहान बाबुले हामीहरु सुतेको कोठामा आई ढोका ढकढक्याई तिमीहरुकी आमा मरेकी छ भनेपछि हामीहरु आमा सुतेको केठामा गई हेर्दा आमा मृत अवस्थामा हुनु हुन्थ्यो । गाउँघरमा खबर गरी मानिसहरु जुटेपछि प्रतिवादीलाई पक्राउ गरी चौकीमा लगेका हुन । आमालाई मरेको मैले देखिन प्रतिवादीलाई सजाय हुनु पर्दछ भन्ने समेत व्यहोराको मौकामा कागज गर्ने धना घर्तीले शुरु अदालतमा गरेको बकपत्र ।

मृतकलाई प्रतिवादीले हत्या गरेको देखेको नभए तापनि निजले हत्या गरेको भए सजाय हुनु पर्दछ भन्ने समेतको मौकामा कागज गर्ने पलवीर नेपालीले गरेको बकपत्र मिसिल सामेल रहेको ।

प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले अभियोग दावीबमोजिम कसूर गरेको स्थापित हुन आएकोले मुलुकी ऐन, ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम निजलाई सर्वश्वसहित जन्मकैद हुने ठहर्छ भन्ने शुरु सल्यान जिल्ला अदालतको फैसला ।

म पुनरावेदक प्रतिवादी २०६४ सालमा गाडी दुर्घटनामा परेपछि मानसिक रुपमा अस्वस्थ रहेको कुरा बयानमा उल्लेख गरी इन्कारी बयान गरेको अवस्थामा प्रत्यक्षदर्शीको अभावमा मौकामा कागज गर्ने मानिसहरुको बकपत्र, मौकामा प्रहरीले जबरजस्ती गराएको कागजलाई आधार लिई घटनाको यथार्थता र वास्तविकता नबुझी मेरो मानसिक अवस्थाको जाँच नगरी अभियोग दावीबमोजिम कसूरदार ठहराई शुरु सल्यान जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला अ.बं.१८४क, दण्ड सजायको १ न. तथा प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा २५, ५० र ५४ को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश र सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित नजिर सिद्धान्तसमेतको प्रतिकूल हुँदा बदर उल्टी गरी अभियोग दावीबाट फुर्सद दिलाई पाउँ भन्ने प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीको पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङमा दायर गरेको पुनरावेदन पत्र ।

प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले आफ्नो श्रीमती भिउसरा घर्तीलाई कर्तव्य गरी मारेको तथ्य मिसिल संलग्न जाहेरी दरखास्त मौकाको साबिती बयान, लाश प्रकृति मुचुल्का, बुझिएका मानिसहरुको बकपत्रसमेतबाट प्रमाणित भएको देखिन आउँदा निजलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सर्वश्वसहित जन्मकैद हुने ठहराई सल्यान जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला मनासिव देखिँदा सदर हुने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङबाट भएको मिति २०७०।१।२३ को फैसला ।

पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङको च.नं.२४६२ मिति २०७०।८।२७ को पत्रसाथ साधक जाँचको लागि मिसिल प्राप्त भई यस अदालतको मिति २०७०।१०।२८ को निर्णयबाट प्रस्तुत मुद्दा साधक दायरीमा दायर भएको ।

नियमबमोजिम इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको मिसिल अध्ययन गर्दा प्रतिवादीलाई ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सर्वश्व सहित जन्मकैद गर्ने

गरी सल्यान जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला सदर गर्ने गरी पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङ्गबाट भएको फैसला मिले नमिलेको के हो भन्ने सम्बन्धमा नै निर्णय दिनुपर्ने हुन आयो ।

मिति २०६८।८।२ गतेको राति प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीले आफ्नै श्रीमती भिउसरा घर्तीलाई सुती रहेको अवस्थामा घाँटी थिची कर्तव्य गरी मारी मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धीको महलको १ नं. विपरितको कार्य गरेकोले निजलाई ऐ.महलको १३(३) नं. बमोजिम सजाय गरी पाउँ भन्ने अभियोग दावी रहेको देखिन्छ ।

मिसिल अध्ययन गर्दा मृतक भिउसरा घर्तीको कर्तव्यबाट मृत्यु भएकोमा विवाद छैन । अब को कसको कर्तव्यबाट निजको मृत्यु भएको हो भन्ने सम्बन्धमा विचार गर्दा मृतक एवं प्रतिवादीका छोरा महेन्द्र घर्तीले बाबु फक्तबहादुर घर्तीले मिति २०६८।८।२ गते राति आमा भिउसरा घर्तीलाई सुतेको अवस्थामा घाँटी थिची कर्तव्य गरी मारकोले कारबाही गरी पाउँ भन्ने जाहेरी गरेको र सो व्यहोरालाई पुष्टि हुने गरी अदालतमा बकपत्र गरेको देखिन्छ ।

प्रतिवादी भक्तबहादुर घर्तीले अधिकारप्राप्त अधिकारी समक्ष बयान गर्दा श्रीमतीसँग बारम्बार खर्च रकम माग गर्दा नदिएकोले आवेगमा आई मिति २०६८।८।२ गते राति सुती रहेको समयमा घाँटी थिची जानीजानी मारेको हुँ भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको भए तापनि अदालतमा कसूरमा इन्कार रही बयान गर्दा मिति २०६८।८।३ गते बिहान उठ्दा श्रीमतीको पेट फुलेको देखेको हुँदा औषधि खाएर मरेको हुनु पर्दछ भन्ने व्यहोरा उल्लेख गरेको देखिन्छ ।

घटनास्थलमा बुझिएकी धना घर्तीसमेतले गाडि एक्सीडेन्टमा परेपछि प्रतिवादी केही रुपमा मानसिक तनावमा थिए । बारम्बार मृतकसँग पैसा माग्ने गरेको र नदिएको अवस्थामा निजले मृतकको हत्या गरेका हुन भन्ने समेतको व्यहोरा उल्लेख गरेको र सोलाई समर्थन हुने गरी अदालत समेतमा बकपत्र गरी दिएको अवस्था छ । शुरु मिसिल संलग्न रहेको Central Police Forensic Science Laboratory को मिति २०६९।३।५ को examination report हेर्दा प्रतिवादीको भिसेरा जाँचमा कुनै विषादी नदेखिएको (The samples not 1-5 lane shown negative tests for above mentioned insecticides and phosphenine gas) भनी

उल्लेख भएको देखिँदा प्रतिवादीले अदालत समक्ष बयान गर्दा मृतक श्रीमतीले विष सेवन गरी मरेकी हुन भन्ने तथ्यको पुष्टि हुन सकेको देखिँदैन ।

मृतक र प्रतिवादी लोग्ने स्वास्नी भएकोमा विवाद छैन । बेलुकी एउटै कोठामा सुत्ने लोग्नेले श्रीमतीलाई मार्नेसम्मको योजना (pre planning) बनाएको नभए तापनि सुती रहेकी श्रीमतीको घाँटी थिच्दा श्रीमतीको मृत्यु हुन्छ भन्ने कुराको ज्ञान नभएको भन्ने अवस्था देखिँदैन । निज कुनै मानसिक रोगले ग्रसित रहेको पनि देखिँदैन । आफ्नो कार्यले श्रीमतीको मृत्यु हुन्छ भन्ने कुराको जानकारी हुँदाहुँदै श्रीमतीको घाँटी थिची मारेको स्थिति देखिँदा निजले जानिजानि मृतकको हत्या गरेको पुष्टि हुन्छ ।

यसरी प्रतिवादीले अदालतसमक्ष गरेको बयानमा कसूरमा इन्कार रहे तापनि जाहेरी दर्खास्त, घटनास्थलमा बुझिएका व्यक्ति तथा अधिकारप्राप्त अधिकारी एवं अदालतसमक्ष गरेको बकपत्रसमेत तथा मृतकको भिसेरा परीक्षण प्रतिवेदन समेतबाट निज प्रतिवादीले अधिकारप्राप्त अधिकारीसमक्ष गरेको बयान पुष्टि हुनु आई निज प्रतिवादीले आफ्नै श्रीमती मृतक भिउसरा घर्तीलाई घाँटी थिची कर्तव्य गरी मारेको तथ्य पुष्टि हुन आयो ।

तसर्थ निजलाई मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धी महलको १३(३) नं. बमोजिम सर्वश्वसहित जन्मकैद गर्ने गरी शुरु सल्यान जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला सदर गर्ने गरी पुनरावेदन अदालत तुलसीपुर, दाङ्गबाट मिति २०७०।१।२३ भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ ।

अब वारदातको अवस्थातर्फ हेर्दा प्रतिवादीलाई ठहर भएबमोजिमको सजाय गर्न चर्को भए नभएको सन्दर्भमा विचार गर्दा, वारदातको समयमा मृतक र प्रतिवादीहरुबीच भै भगडा भएको र मृतकउपर ज्यान लिनु पर्नेसम्मको पूर्व रिसइवी रहेको मिसिलबाट देखिँदैन । तयारी र योजना मुताविक अपराध गरेको भन्ने पनि देखिँदैन । यी प्रतिवादी गाडि दुर्घटनामा परी मानसिक रुपमा तनावमा रहेको भन्ने निजको भनाइलाई पुष्टि हुने गरी निजकी छोरी धना घर्तीले अदालतसमक्ष बकपत्र गर्दा उल्लेख गरेको देखिन्छ । श्रीमतीसँग खर्च रकम माग गर्दा नदिएको अवस्थामा तनावमा आई आफू सुत्ने कोठामा सुतेकी श्रीमतीको घाँटी थिची मारेको अवस्था देखिएको छ । यस परिप्रेक्ष्यमा अपराध घटित भएको परिस्थिति र प्रतिवादीको अवस्था समेतलाई सजायमा सन्तुलन कायम गर्नु न्यायिक दृष्टिले उपयुक्त हुन्छ ।

मुलुकी ऐन अदालती बन्दोबस्तको महलको १८८ नं. को कानूनी व्यवस्थालाई मध्यनजर गर्दा “ऐनले सर्वश्व सहित जन्मकैद वा जन्मकैद गर्नुपर्ने भएका मुद्दामा साबित ठहरे पनि इन्साफ गर्ने हाकिमका चित्तले भवितव्य हो कि भन्ने सम्मको शंकाले वा अपराध गरेको अवस्था विचार गर्दा कसूरलाई ऐन बमोजिमको सजाय दिँदा चर्को हुने भई घटी सजाय हुनपर्ने चित्तले देखेमा ऐनले गर्नुपर्ने सजाय ठहराई आफ्ना चित्तले देखेको कारण सहितको खुलासा राय पनि साधक तोकमा लेखी जाहेर गर्नु हुन्छ । अन्तिम निर्णय दिनेले पनि त्यस्तो देखेमा ऐनले हुने सजायमा घटाई तोक हुन्छ” भन्ने उल्लेख भएको देखिन्छ । उल्लिखित कानूनी व्यवस्थाको परिपालना गर्ने सन्दर्भमा पुनरावेदक देवनारायण र चन्द्र मण्डलको जाहेरीले वादी नेपाल सरकार विरुद्ध प्रत्यर्थी प्रतिवादी जुगत सदासमेत भएको कर्तव्य मुद्दामा (ने.का.प. २०६३, अंक ८, पृष्ठ १०७५) मा प्रतिपादन भएको कानूनी सिद्धान्तलाई मनन गर्नु वाञ्छनिय हुन्छ । उक्त सिद्धान्तमा “अ.बं. १८८ नं. बमोजिम सजाय घटाउँदा वा नघटाई हदैसम्मको सजाय तोकदा किन हदैसम्मको सजाय गर्न परेको हो, कारण बिनाको परम्परागत कैद तोक्ने वा घटाउने प्रणालीको अन्त्य गरी अपराध गर्दाको परिस्थिति, तयारी, षडयन्त्र, योजना, अभियुक्तको आपराधिक अभिलेख, अपराध गर्दाको बखतको अभियुक्तको सजगता, अपराध गरी सकेपछिको अभियुक्तको कृत्याकलाप, अभियुक्तको आपराधिक गिरोहसँग संलग्नता एवं साँठगाँठ, अपराध संठगठित हो होइन, कतिको निर्ममतापूर्वक अपराध भएको हो, अपराध गर्दा प्रयोग गरिएको हात हतियार, साधन एवं उपकरण, अभियुक्तको उमेर, चरित्र, पीडितलाई पुगेको क्षति, पीडितको परिवारलाई पुगेको क्षति, क्षति अपूरणीय हो कि आदि विभिन्न कुराहरुलाई ध्यानमा राखेर अभियुक्तले अब पुनः अपराध गर्ने आँट र गल्ती नदोहोर्‍याउने भनी अपराध माफिकको उचित कैद सजाय तोकनुपर्ने” भन्ने समेत उल्लेख भएको देखिन्छ ।

प्रस्तुत मुद्दाको सन्दर्भमा हेर्दा यी प्रतिवादीसँग मृतको भै भगडा भएको र मृतकउपर ज्यान लिनुपर्ने सम्मको पूर्व इवी रहे भएको देखिँदैन । निज आपराधिक अभिलेख भएका पेशेवर अपराधी भएको समेत मिसिलबाट देखिएको छैन । वारदातमा जोखिमी हतियारको प्रयोग भएको र वारदात स्थलको छनौट, अपराधको तयारी र योजना गरेको भन्ने पनि देखिएको छैन । यस्तो अवस्थामा यी प्रत्यर्थी प्रतिवादीलाई अभियोग दावी अनुरूप सजाय निर्धारण गर्दा चर्को पर्न जाने नै देखिन्छ ।

अतः यी प्रतिवादी सवारी दुर्घटनामा परेको अवस्था, वारदातको समयमा मादक पदार्थ सेवन गरेको स्थिति र खर्च स्वरूप श्रीमतीसँग माग गरेको रकम नपाएको भोक् आदि समेतलाई विचार गर्दा निजलाई कैद वर्ष १० (दश) को सजाय गर्दा न्यायिक दृष्टिले अपराध र सजायमा सन्तुलन हुन जाने देखिएकोले मुलुकी ऐन अदालती बन्दोबस्तको महलको १८८ नं. बमोजिम प्रतिवादीलाई १० वर्ष कैद सजाय हुन्छ । अरु तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल

यसमा ठहर खण्डमा उल्लेख भएबमोजिम मुलुकी ऐन अ.बं.१८८ नं. बमोजिम प्रतिवादी फक्तबहादुर घर्तीललाई १० वर्ष कैद सजाय हुने भएकोले शुरु सल्यान जिल्ला अदालतले कायम गरेको सर्वश्व सहित जन्मकैदको लगत कट्टा गरी १० वर्ष कैदको लगत राखी प्रतिवादी थुनामा रहेको कारागारमा कैदी पूर्जीको जानकारी गराउनु भनी शुरु सल्यान जिल्ला अदालतमा फैसलाको प्रतिलिपि सहित लेखी पठाउनु -----१
दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार बुझाई दिनु-----२

उक्त रायमा सहमत छु ।

न्यायाधीश

न्यायाधीश

इ.अ.(उप-सचिव) : चाणक्यमणि अर्याल

कम्प्युटर- अमिररत्न महर्जन

इति सम्बत् २०७१ साल असार २० गते रोज ६ शुभम्-----